

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Conditiones requisitæ pro Bulla Defunctoru[m]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§. II. *Conditiones requiritæ pro Bulla Defunctorum.*

1. *O*missis iis, quæ pertinent ad animas illorum, qui ad bellum contra infideles proficiuntur, vel eorum, qui ad idem bellum Milites destinant; nostrum erit, de hodierna tantummodo communi praxi loqui, quæ fideles, data elemosyna (modo quo supra diximus c. 16. §. 1. n. 1.) Indulgentiam plenariam virtute bullæ applicant pro defuncto, hoc est pro anima existente in Purgatorio.

Hoc autem initio ne præterant duo. Primò, hanc indulgentiam, quæ per hanc bullam confertur, esse diversam ab illis indulgentiis stationum explicatis in superioribus, c. 10. quæ possunt etiam, ut ibidem vidimus, pro defunctis applicari. Secundò, à fidelibus solum designari animam, cui est applicanda indulgentia, at à Pontifice illam impartiri, ut latè diximus eodem cap. 10. §. 4. num. 2.

2. Quoniam autem hæc defunctorum bulla est bulla vivorum, ideo potest bis sumi modo dicto c. 16. n. 2. Debet item accipi, acceptari, ac retineri, seu conservari, modo quo de bulla vivorum supra decrevimus c. 13. §. 2. & seqq.

3. Quid de inscriptione nominis?

Respondet propter eandem rationem, quia hæc est pars bullæ vivorum, idem dic, quod de inscriptione dicti nominis diximus ibid.

4. Certè praxis est, in illa scribi nomen, tum ejus, qui bullam accipit, tum ejus, pro cuius anima accipitur. Verba hujus bullæ, quæ in regno nostro distribuitur, sunt sequentia.

Cor quanto vgi, Pietro Romano, daffivo due Reali di plata cioè d'argento che quello, che sta tassato, e dichiarato per noi il Dottor D. Pietro Paceo Commissario Generale della Sancta Cruciatæ a beneficio dell' Anima di Bernarado Amodeo, e vicevestivo in voi questa Santa Bolla, li è concessa l'Indulgentia sopradetta, &c.

Jam vero proprias difficultates ad bullam hanc pertinentes, hic subnectamus.

PRIMA DIFFICULTAS.

An qui bullam defunctorum accipit oporteat esse in statu gratia; ut Anima profici acceptatio, & applicatio pro illa?

5. Respondeo, valde probabile esse, non oportere propter rationem dictam c. 10. n. 3. sed quia alii sustinent oportere, ideo providum est consilium, ut proximè moriturus committat hæredi, ut sumat pro ipso, quando morietur, hanc bullam, nam quando deinde hæres illam accipiet vel applicabit id faciet nomine alieno, non proprio, unde certo non requiritur in hærede status gratia. Quemadmodum si meo servo peccatori jubeam elemosynam pauperi dare, nihil mihi officit ejus peccatum, quia non agit nomine suo, sed meo. Aliud simile consilium habebis infra n. 7.

SECUNDA DIFFICULTAS.

An hac bulla possit applicari pro multis defunctis?

6. Respondeo. Ita putat Mendo, d. 36. n. 2. quo pacto, indulgentiæ fructus dividetur in illos plures pro rata. Sed illum audire non possum, si quidem in bulla hac, quæ distribuitur, expressè ponitur, ut modo vidisti, (pro anima talis persone) ergo solum pro una applicari potest, cui rationi nimis frigide ipse Mendo respondet, dum dicit, id poni, quia communiter fideles pro una anima solent applicare.

TERTIA DIFFICULTAS.

Quam ratione facienda est Applicatio?

7. Respondeo, modo duplici, vel nimirum primo, si qui accipit bullam determinet ipse, vel alius talium animam, vel secundo, si dicat seu intendant, se velle liberare illam animam, quam determinabit Deus. Ita docet Mendo l. c. & d. 13. n. 14.

At quandonam anima liberabitur, quando accipitur Bulla, an quando applicatur? Respondeo, si Bullam recipiens erogata, seu promissa, modo supradicto, elemosynam simul applicat, tunc liberabitur, at si prius accipiat, sed inde ad tempus applicet, sanè liberabitur quando applicet. Ratio est, quia ultimum requisitum est applicatio. Unde, si tu, dum Bullam accipis, non sis in gratia, expedit, non applicare tunc, sed quando eris in gratia, ut nimirum securus opereris, propter illam opinionem, quæ requirit in Fideli gratia statum, ut is operetur utiliter pro Defuncto.

Nota semel facta applicatione pro anima v. g. Petri, te non habere potestatem applicandi alteri, quia facta est applicatio, jam suum effectum adæquate habuit tua Bulla.

QUARTA DIFFICULTAS.

An pro hac Bulla Defunctorum requiratur dari Elemosynam?

8. Respondeo. Requiritur; ita enim explicat, seu taxavit Commissarius, cui data est taxandi potestas.

Illud tamen ne ignorato, pro hac Bulla sufficere eandem quantitatem elemosynæ pro omnibus, live privatis sive insignibus personis; & quidem in nostro Regno duos Reales. Ratio est, quia pro viventibus distinctionem apposuit commissarius inter privatas & insignes, non autem pro Defunctis: & merito, quia voluit illis sanctis animabus favere liberalius.

QUINTA DIFFICULTAS.

An hac defunctorum bulla possit sumi pro existente in alio Regno.

9. Respondeo verbis Ludovici à Cruce de bulla in titulo Procem. (Concedit, inquit, S. Penitex, ut qui hanc defunctorum bullam sumpserint, possint cuicunque animæ in Purgatorio existenti applicare, dummodo duos argenteos seu subsidium Belli contra infideles solvant, &c.) Notas illud cuicunque animæ? Vivus ergo recipiens bullam, debet esse in Regno, ubi Bulla promulgatur, non autem necessarium illi, cui applicatur, vel applicanda est indulgentia.

SEXTA DIFFICULTAS.

An hac Indulgentia possit acquiri pluries pro Defunctis?

10. Respondeo, solum semel cum una Bulla & iterum cum alia, sed tertio cum tertia, &c.

Illam autem opinionem Trull. putantis, quoties cum una Bulla applicatur à fideli qui Bullam hanc accipit, hæc indulgentia, toties indulgentiam acquirit pro anima multo videtur opinio nimis fictitia: nam cur requiritur nova concessio Pontificis, ut bis hæc Bulla sumi possit; quæ iterum acquiratur indulgentia? & cur fideles nunquam hac praxi quod sciamus, usi sunt?

11. Illud occasione hæc solet inquiri; cur bis in anno potest utiliter sumi hæc Bulla; imò cur fructuosum est, altero & altero anno pro eodem defuncto subinde bullam sumere. Ratio dubitandi est, quia si per unam bullam semel habita indulgentia, prorsus liberatur anima.

nimiam, iam non est opus alia secunda, multo minus tertia &c.

Respond. Sanè cum fructu pluries Bullæ sumuntur, quia possunt concurrere circumstantiæ, ob quas per priores Bullas non acquiratur indulgentiarum si accidat, non esse causam sufficientem, ad illam indulgentiam concedendam, si non sit in gratia, qui Bullam suscipit, applicatque (nam non est, nisi in opinione, quod in prædicto non requiratur gratia) denique Deus non acceptat (est enim in simili opinione, an Deus infallibiliter nec ne acceptet, ut §. præced. n. 3. indicavimus.) Addit Castropalaus de Bull. p. 1. n. 4. neminem scire posse, an opera ad Indulgentiam requisita ipse exequatur, prout Pontifex intendit, & necessarium est ad Indulgentiæ valorem, & rursus neminem scire an, etiam te ignorante, elemosina erogata pro Bulla sit aliena, vel an Depositarius, seu Distributor tibi dederit Bullam alterius; vel, an ipse sit actor, simulator, vel non legitimus Minister. Præstabit igitur iterata Bullarum acceptio, non pro defunctis modo, verumetiam pro viventibus. Quod dicitur de his Indulgentiis per Bullam: dic universaliter, de aliis Indulgentiis prudenter nimirum eas, pluries, & pluries sumi. Hæc tenus de Bulla defunctorum latius.

CAPUT XVII.

De Bulla Compositionis.

1. Per hanc Bullam concedit Pontifex fidelibus etiam Religiosis: ut vult Castrop. de Cru. p. ultimo, ipse initio: si quidem diximus supra c. 3. §. 2. n. 12. Religiosos posse omnibus Bullæ Cruciatæ Privilegiis frui, præter usum lacticiiorum, & quæ ad Sacramentum Pœnitent. pertinent, ut si forte habeant aliquid ex bonis male ablatis, vel retentis, facta elemosyna, postisque conditionibus mox explicandis, possint illa omnia sibi tuto conscientia retinere.

Huius autem concessionis iustitia & honestas ut etiam potestatis Pontificis ad illam exhibendam hic à nobis, qui solum ad praxim intendimus tanquam certa supponitur, videnda si placeat apud Trullench. Bardi, Lud. à Cruce, aliosque huius Bullæ diligentes explanatores.

Porro verba Pontificis hanc compositionem concedentis hæc sunt. Et possit Commissarius componere super illicitè habitis, nec non super medietate legatorum omnium, quæ propter male ablata facta sunt, si Legatarij per annum in exactione negligentes fuerint, ac super illis quæ facta erunt (hoc est, quæ inveniantur esse iam facta) & quæ dicto anno durante fieri, si Legatarij inveniri non potuerunt, nec non super male ablatis, & per usurariam pravitatem, aut aliter male acquisitis, si in omnibus præmissis casibus, præterquam dicta annualis negligentia personæ, quibus restitutio, seu solutio faciendæ est (prestito per restitutorem iuramento de diligentia per eum facta pro inveniendo Legatario seu Creditore, & minime invento) non reperiantur; possit, inquam, Commissarius componere, & ita debitores liberari.

Et paulò post.

Ita etiam datur facultas eidem Commissario componendi cum eis, qui ad restitutionem fructuum ex omissione horarum Canonicarum tenentur, ita, ut quantitas compositionis, pro medietate Ecclesiæ, vel aliis locis quarum vel quorum ratione horas prædictas recitare debent, & pro altera medietate, in subventionem huius negotij deitur.

§. I. Explicatur Caput illud primum se componendi, id est super illicitè habitis, & super male ablatis, aut aliter male acquisitis.

1. Illicitè habitæ seu retentæ sunt, quæ quamvis sine peccato, propter bonam fidem, vel ob iustum contractum, vel ob aliud habitæ olim fuerint, suo tamen

Part. III.

tempore restituta non sunt. Male vero ablata sunt illa, quæ cum peccato, & iniustitia surrepta fuerint, nec domino reddita, quod posterius magis magisque enodare volens Pontifex addidit, & per usurariam pravitatem, aut aliter male acquisitis.

2. Pro his igitur format Generalem hanc Regulam Trullench. in expof. Bul. composil. §. c. 19. Compositio de qua loquimur, generaliter fieri potest in omni eventu in quo constat, restitutionem faciendam esse ratione rei male acceptæ, vel iniuste retentionis, duobus conditionibus concurrentibus. Prima, ut, facta debita diligentia, dominus certus, aut eius hæres non appareat, (quam primam conditionem paulò post §. 5. nos illustrabimus.) Secunda, ut hæc bona ablata non fuerint ex confidentia huius Bullæ. De qua item conditione nonnulla nos addemus non multo post §. 7. n. 4.

3. Proferunt & illam aliam regulam Doctores apud eundem Trullench. ibid. l. 3. dub. 4. n. 4. Delugo d. 6. de infl. num. 134. Quotiescunque aliqua cedunt pauperibus, vel Locis Piis, hoc est, debent illis distribui, potest fieri compositio.

Signatè dictum est (cedunt) non vero dictum est (debentur) id quod sic explicat Andr. Mendo de. 35. de Bull. c. 2. n. 10. Si restitutio faciendæ sit Ecclesiæ (ait) ex eo quod fias aliqua in illam parata est non potest debitor componi per Bullas, quia à Pontifice, & Commissario non conceditur compositio de bonis, quæ certo domino debentur, at hic certus est dominus, nempe determinata illa Ecclesiæ. Nec conceditur de omnibus bonis pertinentibus ad pia opera, quorum Pontifex est administrator, sed de his, quæ non sunt ablata ab ipsis pijs operibus, & tamen restitutio esset ei faciendæ, vel quia dominus non est certus, vel quia bona turpiter acquisita sunt, & proprio domino non sunt reddenda. Hinc si quis abstinuisset bona pertinentia ad Ecclesiæ fabricam non posset per Bullam componi, sed deberet ipsi fabricæ restituere, &c.

Prædictarum Regularum ratio illa est, quia de his Pontifex Summus, ut administrator rerum etiam temporalium, quando ad bonum amandarum faciant, modo à Doctoribus latius explicato, potest disponere, atque adeo de illis compositionem concedere.

Iam vero, ut quæ sunt in titulo huius §. explicarentur, apposuit Commissarius Cruciatæ multos casus in ipso Summario vulgari, quod compositionem postulantibus distribuit, qui breviter sunt sequentes.

De acquisitis cum peccato.

4. Et quidem quoad male ablata, quæ ex iniusta receptione, vel damnificatione debentur. Potest primo compositio expedi, (ait Commissarius) si Iudicis, si Advocati, si testes, si Notarij, si similes Officiales aliquid iniuste receperint, irant secundum regulas restitutionis restituere incertæ personæ obligentur; satisfacto semper illo, cui damnum fortasse ab ipsis illatum est. Nota aliquos Trull. l. c. 9. Henr. ex p. l. 7. c. 35. m. DD. compositionem hanc Iudicibus concedere solum super accepta ob administrationem iustitiæ in causis temporalibus; Sed Castropalaus de Bull. p. ult. ult. §. 2. n. 9. concedit, etiam in spiritualibus. Illam lege.

5. Secundo, si quis iniuste aliquid receperit, ut intercederet pro iniusta sententia, restituito semper damno parti læsæ.

6. Tercio, si in ludo per fraudem aliquid iniuste quis acquisierit ab eo quem nunc invenire non potest.

Nota, si tu forte luseris cum Beneficiario, vicerique illam partem superfluum, quamvis teneatur distribuere pauperibus, doceri à Delugo l. c. dictam partem deberi pauperibus, atque adeo posse, te de ea componi; at doceri à Bardi p. 3. r. 5. de c. 2. l. 3. pauperibus non deberi, neque componi te posse. Ratio huius posterioris sententiæ, quam libentius sequor, est, quia, cum sic hodie probabilis opinio Beneficiarium esse dominum,

Si etiam